

KENTSEL PEYZAJDA KULLANILAN *Vitis vinifera*'NIN BARTIN KENT ÖLÇEĞİNDE DEĞERLENDİRİLMESİ

Banu BEKÇİ^{1*}, Deryanur DİNÇER¹, Çiğdem BOGENÇ²

¹: Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi, GSTF, Peyzaj Mimarlığı Bölümü, Rize. *: **Sorumlu yazar**

²: Karabük Üniversitesi, Eskipazar Meslek Yüksek Okulu, 78000, Karabük.

ÖZET

Türkiye 9 binin üzerinde doğal bitki ve %30'un üzerinde endemik bitkileri ile bulunduğu coğrafyanın en zengin biyoçeşitliliğine sahiptir. Ancak Türkiye'de doğal bitkiler kentsel ve kırsal mekânlarda son derece kısıtlı olarak kullanılmaktadır. Kentsel peyzajdaki egzotik bitkilerin kullanımı hem ekolojik hem de bakım gereksinimleri açısından ciddi sıkıntılara neden olmaktadır. Günümüzde dünyada doğal bitki türlerinin kullanımına yönelik eğilimler giderek artmakta, bu nedenle yabancı yurtlu bitki kullanımları azaltılarak doğal bitki tür kullanımları teşvik edilmektedir. Bu çalışmada Türkiye'deki kentsel peyzaj çalışmalarında kullanılan doğal türümüz olan *Vitis vinifera*'nın peyzaj mimarlığındaki kullanım alanları ve Bartın kent kimliği ölçeğindeki bitkilendirme tasarımlarındaki yeri irdelenmiştir.

Anahtar Kelimeler: *Vitis vinifera*, Bitkilendirme tasarımı, Doğal tür, Kentsel peyzaj, Bartın.

URBAN LANDSCAPE *Vitis vinifera* USED IN EVALUATION OF URBAN SCALE BARTIN

ABSTRACT

Turkey has the most productive biological variety with over nine thousand natural plants and above %30 endemic plant in its geographical situation. However, in Turkey, natural plants are extremely limitedly being used in urban and rural areas. The use of exotic plants in the urban landscape causes serious difficulties on account of both ecologic and care necessities. Nowadays, the tendency towards the use of natural plants species in the world is increasing so the use of natural plant species is being encouraged by decreasing the use of plants growing in foreign countries. In this study, the usage fields in the landscape architecture of our natural species, *Vitis vinifera* used in the urban landscape in Turkey and its role in planting designs in Bartın are being examined.

Keywords: *Vitis vinifera*, Planting desing, Natural species, Urban landscape, Bartın.

1. GİRİŞ

Yeşil alanlar, çevreyi güzelleştirip yaşamı çekici hale getirirken temiz hava döngüsünün oluşumunda da önemli bir yere sahiptirler. Halkın aktif ve pasif rekreasyon gereksinmelerini karşılarken fizik, ruh ve mental sağlıkları üzerinde de etkin bir rol oynayarak güçlü bir toplumun gelişmesine yardımcı olup, bireylerin doğa bilincinin gelişmesine de katkı sağlarlar (Yıldızcı, 1982). İnsanın en doğal gereksinimlerinden birisi olan bireyin doğasına,

isteklerine ve zevkine uygun bir mekânda yaşama arzusu; estetik ve fonksiyonel açıdan en uygun dış mekânların yaratılması, tasarım amacına en uygun bitki türünün seçilmesi ve bilinçli kullanılmasıyla mümkün olmaktadır (Kelkit, 2002).

Doğal hayatın destek sistemini oluşturan bitkiler ve ağaçlar (Kuchelmeister et al., 1993), kentsel yaşamın sürdürülebilir olmasında oldukça etkin bir role sahiptir. Kentsel alan bitkilendirmelerinin üstlendikleri rollerin estetik, ekolojik, psikolojik,

hijyenik ve işlevsel kapsamlı çok yönlü yararları vardır. Peyzaj planlamalarının başarılı ve sürdürülebilir olmasında, bitkisel elemanların renk, biçim, doku, ölçek gibi tasarım karakteristiklerinin yanında peyzajı yaratan ve kullanan biz insanlar gibi canlı varlıklar olduklarının dikkate alınması da belirleyici bir faktördür (Dirik, 2008).

Bitkiler peyzaj mimarlığı kapsamındaki çevre düzenleme çalışmalarının temel yapı taşlarıdır. Gerek kentsel ve gerekse de kırsal alan planlama ve tasarımlarında önemli bir yere sahiptirler (Eroğlu vd., 2005). Bir peyzaj elemanı olarak bitkiler statik olmayıp dinamik özellikler gösteren ve sürekli gelişen canlı varlıklardır. Bu nedenle fonksiyonel ve estetik yararlar sağlayan bitkiler yaşantımızda ayrı bir yer oluşturmaktadır (Güçlü, 1994).

Peyzaj düzenlemelerinde bitkilendirme tasarımlarındaki amaçlar genellikle düzenlenen alanın estetik ve işlevsel yönden bitkisel elemanlarla desteklenmesine dayalı planlama ve tasarım gereksinimlerini karşılamaya yöneliktir. Peyzaj mimarları bitkisel tasarım çalışmalarını, belirlenen konsept çerçevesinde ele alarak alan kullanım kararlarını, potansiyel tür listesini, ekolojik koşulları ve alınması mümkün olan kültür-tekniğin önlemleri sanatsal yaklaşımlarına göre değerlendirerek gerçekleştirebilirler. Bitki türlerinin seçimi ve tasarımı, estetik ve işlevsel değerleri kadar planlama alanının ekolojik koşullarına göre de belirlenmelidir (Dirik, 2008).

Kentsel dış mekânlarda yapılan bitkilendirme çalışmalarında yanlış tür seçiminden, yanlış alan kullanımlarına kadar bir dizi sorunlarla karşılaşmaktadır. Çoğu kez bölge ekolojisine uygun olmayan bitki türlerinin kullanımı ve uzman

olmayan kişilerce yapılan bitkilendirme çalışmalarından arzu edilen sonuçlar alınamamaktadır (Yılmaz vd., 2004). Geçmişte bahçeler mahremiyet ve özellikle güvenlik sebebi ile yüksek duvarlar ile çevrelenmişken günümüzde bu anlayış kendini daha küçük duvarlara ve sınır bölgelerinde çit oluşturmaya yönelik bitki türlerinin kullanımına bırakarak; bahçenin bahçe dışı ile ilişkisi kesilerek, bahçe sınırları tanımlanmıştır. Günümüzde bitki kullanımında bir diğer önemli unsurda doğal bitki türlerinin kullanılmasıdır. Uzun ömürlü ve sürdürülebilir bir bahçe için estetik ve fonksiyonel ilkeler doğrultusunda doğal bitkilerin uygulamadaki kullanımına da dikkat edilmelidir (Cox 2005; Gildemeister 2002; 2006).

2. MATERYAL VE YÖNTEM

2.1 Çalışma Alanı

Bartın kent ölçeğinde yürütülen bu çalışma, Bartın kenti belediye sınırları içinde yer alan yerleşim alanlarında yürütülmüştür (Şekil 1). Bartın ili 32° 22' doğu boylamı, 41° 40' kuzey enlemi arasında (Anonim, 1998), yaklaşık 2143 km² yüzölçümüne sahip olup kent merkezinin toplam nüfusu 184.178'dir (Çelikyay, 2005). Tarihi kentler birliği üyesi olan Bartın kent merkezi içerisinde çok sayıda eski mimari dokuyu yansıtan ahşap konuta rastlanılmaktadır (Şekil 1). Ahşap konutlar mimari dokusu ve bahçeleri ile kentin peyzajını olumlu yönde etkilemektedir. Günümüzde mahremiyet anlayışının sarmaşık bitkiler kullanılarak sağlanması Bartın kent halkının bitkilendirme tasarımı sarmaşığı etkin bir şekilde kullandığını göstermektedir.

Şekil 1. Çalışma alanları.

2.2. Veri Toplama ve Değerlendirme

Çalışmada *Vitis vinifera*'nın kullanıldığı ev bahçelerinde çekilen fotoğraflardan ve arazi çalışmalarından yararlanılmıştır. Çalışmanın (i) birinci aşamasında, *Vitis vinifera*'nın Bartın kent peyzajındaki kullanım alanları (Robinson 1992; Booth 1990), (ii) ikinci aşamasında da Bartın kent kullanıcılarının sosyo-demografik özellikleri ile konut bahçelerindeki bitkilendirme tasarım yaklaşımları irdelenmiştir (Cengiz vd., 2014). *Vitis vinifera*'nın peyzaj mimarlığındaki kullanım şekilleri Robinson (1992) ve Booth (1990)'un tasarım kriterleri kullanılarak yorumlanmıştır. Bartın kent kullanıcılarına yönelik hazırlanan anket formlarından elde edilen verilerin istatistiksel değerlendirilmesi aşamasında ise kullanıcı tercihleri ile *Vitis vinifera*'nın Bartın kent peyzajındaki kullanım alanlarına ilişkin parametreler arasında korelasyon analizi yapılarak Spearman katsayıları (r) ve önem dereceleri belirlenmiştir. Yapılan istatistiksel analizlerde SPSS (Statistical Package for Social Science) 16.01 paket programı kullanılmıştır.

3. BULGULAR VE TARTIŞMA

Çalışmada elde edilen bulgular, (i) *Vitis vinifera*'nın peyzaj mimarlığındaki kullanım alanlarının irdelenmesi ve (ii) Bartın kent kullanıcılarının sosyo-demografik özellikleri ile konut bahçelerindeki bitkilendirme tasarım yaklaşımlarının değerlendirilmelerini içermektedir.

3.1. *Vitis vinifera*'nın Peyzaj Mimarlığındaki Kullanım Alanlarının İrdelenmesi

Toplumu giderek hoşnutsuz yapan kentleşme, yaşam alanının durumu, ekolojik yüklemeler ve tükenmekte olan doğa, insanların yaşam çevrelerinin düzenlenmesini gerekli kılmıştır. Bu nedenle diğer bitkilendirme yöntemlerin yanında optimum yüzey kullanımı ve diğer yeşil formlara ek işlevler sağlayan yapı yüzeylerinin bitkilendirilmesi yönteminin de yaygınlaştırılması gerekmektedir (Özdemir vd., 2001). Sarılıcı bitkiler yoğun kentleşmenin olduğu bölgelerde hızla azalan yeşil alanlara karşı yeşil dokuyu arttırarak kentlerin kalitesini üst noktaya taşımaya yardımcı olmaktadır. Kent silüetine kazandırdığı boyutun yanı

sıra kentliye sunduğu sağlıklı çevre, ekolojiye katkı, ülke ekonomisine kazandırdığı yararlar ve kent dokusundaki yeşili arttırmada oldukça etkindir.

Sarılıcı bitkiler; ahşap, plastik, çelik ve vb. konstrüksiyonlara sarılarak örtü elemanı olarak kullanılabilirler gibi tırabzan ve parmaklıklardaki kullanımları da korkuluk görevi üstlenmektedir. Bu tip canlı ve cansız kent donatılarının bir arada uyum içerisinde kullanılması modern kent mekân yaklaşımları içinde ideal bir çözüm önerisi oluşturmaktadır. Ayrıca ahşap, çelik, plastik, vb. konstrüksiyonlara sardırılarak kullanılan sarılıcı bitkiler mekân da canlı çit görevi üstlenerek mekân içerisinde hoş bir doku oluşturmaktadır.

Sarılıcı bitkilerin çevre düzenleme çalışmalarında tamamlayıcı bir unsur olduğu unutulmamalıdır. Kameriye, oturma grupları, ağaç altı düzenlemelerinde gölge ve serin mekânlar oluşturarak, kullandıkları alanlarda mekân organizasyonunu güçlendirerek gölge ve serinlik hissi uyandırır. Diğer yandan her dem yeşil ya da çiçekli türlerinin kısa zamanda toprak yüzeyini kaplayabilme özelliği yer örtücü bir tür olarak da değerlendirilmesine olanak sağlamaktadır. Böylece atıl bırakılmış kullanılmayan gölgeli mekânlar kısa sürede yeşillendirilmektedir.

Yaprak rengi (sonbaharda kızaran veya sararan ya da alacalı yapraklılar), çiçek güzelliği (*Bougainvillea glabra* ve *Wisteria sinensis*'nin mor çiçekleri, *Jasminum fruticans*'nin sarı çiçekleri gibi) ve meyve güzelliği gibi özellikleri kullandıkları mekâna hareketlilik kazandırmaktadır. Sarılıcı türlerin bu özellikleri görüntü kirliliğine sebep olan kentsel donatı elemanlarının kötü görüntüsünü kamufle edip alanda estetik bir görünüm oluşturarak kent silüetine kazandırmaktadır. Günümüzde dikey bahçelere olan ilginin giderek artması sarmaşıkların hızlı büyüme ve budanabilme özelliklerinden dolayı öncelikli bitki türü olarak tercih edilmesine neden olmaktadır. Aynı zamanda şev taşları, istinat duvarları ve ahşap kafes kullanımlarına da rastlanılmaktadır. Hızlı büyümelerini göze alarak yeterince geniş alanlara dikilmesi gerekmektedir. Aksi halde sık budanması gerekir.

Biyolojik çeşitlilik açısından da çok önemli olan bu grup bitkiler, her ne kadar teknik ormancılık uygulamalarında birçok yönüyle zararlı ise de, yenen meyveleri, bazı doğal taksonlarının çayır-

mera ıslahında ve yem bitkisi olarak kullanılabilirlikleri önemlerini artırmaktadır. Diğer yandan, gerek kırsal ve kentsel peyzaj, gerekse iç

mekân süs bitkisi olarak kullanılan birçok estetik taksonun varlığı da, sarılıcıları peyzaj ve çevre bakımından önemli kılmaktadır (Anşın vd., 2000).

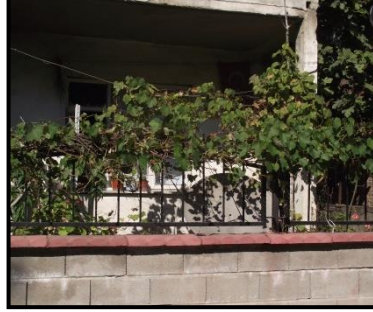
Tablo 1. *Vitis vinifera*'nın Peyzaj Mimarlığındaki kullanım alanları.

<i>Vitis vinifera</i>'nın Peyzaj Mimarlığındaki Kullanım Alanları		
		<p><u>Yüzey kaplama elemanı</u></p> <p>Peyzajdaki dar bahçelerde bina yüzeylerine yapılan yönlendirmeler doğrultusunda dikey düzlemleri çabucak sararlar. Son yıllarda Peyzaj mimarlığında oldukça gündem oluşturan dikey bahçelerde <i>türün</i> kapaticılık özelliğinden de yararlanılmaktadır. Bu tip kullanım şekilleri kent silüetine yeşil bir doku sunarak kentin ekolojisine katkı sağlar.</p>
		<p><u>Gölgeleme elemanı</u></p> <p>En çok tercih edilen kullanım şeklidir. Kullanıcılar meyve ve yapraklarından faydalanırken bazı durumlarda <i>Vitis vinifera</i>'nın yoğun kapaticılık özelliğinden de yararlanılmaktadır. Yapısal donatı kullanımları yerine bu tip bitkisel kullanımlar <i>Hedera helix</i>, <i>Wisteria sinensis</i> ve vb. gibi bitkilerle de desteklenebilir.</p>
		<p><u>Vurgu elemanı</u></p> <p>Bir diğer kullanım şeklide vurgu amaçlıdır. Yoğun yapraklanması mekânların giriş kısmında güçlü vurgu etkisi yaratmaktadır. Çiçek güzelliğinin meyve güzelliği kadar baskın olmaması bazı durumlarda başka sarmaşıklarla (<i>Bougainvillea glabra</i>, <i>Jasminum fruticans</i>, vb.) kombine kullanılmasına neden olmaktadır.</p>

Fonksiyonel eleman

Yaygın olmamakla birlikte bazı durumlarda şev taşları ve istinat duvarlarında *Vitis vinifera* kullanımlarına yer verilmektedir. Bu tip alanlara aplikasyonu sağlanan bitkinin ekolojik istek bakımından kanaatkâr olması, kullanıldığı alanda ilkbahardan sonbahara kadar yeşil kalması ayrıca meyve ve yapraklarından yararlanılması bu tip alanlardaki kullanımını arttırmaktadır.

Sınır elemanı

Yarı açık mekânlar oluşturarak mahremiyet hissini dengelemek amacıyla da kullanılabilir. Bu kullanım şekli kullanıcıya yarar sağlarken fonksiyonel kullanımı da (sınır elemanı olarak) desteklemektedir. Sınırlayıcı elemanlarda *Campsis radicans*, *Lonicera nitida* ve *Wisteria sinensis*'de görsel amaçlı kullanılmaktadır.

Perdeleme elemanı

Vitis vinifera sınır elemanı olarak yoğun bir şekilde kullanıldığında perdeleme etkisi yaratarak alandaki mahremiyeti arttırmaktadır. Bu etki bitkinin sürgün verdiği dönemde çok fazla hissedilmektedir. Bitki yaprağını döktüğünde alandaki bu kullanım şeklinin sürekli hissedilebilmesi için bazı herdem yeşil sarmaşıklarla (*Hedera helix*, *Hedera canariensis*, vb. gibi) birlikte kullanılması önerilebilir. Böylece alanda yaratılmak istenen perdeleme etkisinde de süreklilik sağlanmaktadır.

3.2. Bartın Kent Kullanıcılarının Sosyo-Demografik Özellikleri ile Konut Bahçelerindeki Bitkilendirme Tasarım Yaklaşımlarının İrdelenmesi

Bartın kent kullanıcılarının kentsel peyzajdaki sarmaşık kullanımları değerlendirilirken, kullanıcıların sosyo-demografik yapıları da dikkate alınmıştır. Bu amaçla yapılan korelasyon analizi sonuçları Tablo 2'de verilmiştir. Buna göre ankete katılanların 42%'si kadın, 58%'si ise erkek kullanıcılardan oluşmaktadır. Tablo 2'ye göre cinsiyetle gelir düzeyi, meslek arasında 95% güven düzeyinde ($p < 0.05$) ($r = .326^{**}$; $r = .420^{**}$) pozitif bir ilişki varken, yaş, eğitim durumu arasında ($r = -.235^{**}$; $r = -.467^{**}$) negatif yönde bir ilişki tespit edilmiştir. Tablo 2'ye göre yaşları büyük erkek kullanıcıların eğitim seviyelerinin, gelir düzeylerinin ve gelir getiren meslekleri ($r = -.235^{**}$; $r = .632^{**}$; $r = .593^{*}$; $r = .516^{**}$) tercih ettikleri görülmektedir.

Bunun yanı sıra gelir getiren meslekleri tercih edenlerin oturdukları konut tipi bahçeli ev tipi ($r =$

$.233^{**}$), tercih ettikleri konutlarında bahçeli olması ($r = .178^{*}$), yaşça büyük olan kullanıcıların bahçelerinde süs bitkilerini tercih ettikleri ($r = .228^{**}$) özellikle fayda amaçlı kullanımlara daha çok yer verdikleri ($r = .246^{**}$; $r = .183^{*}$; $r = .212^{**}$) tespit edilmiştir. Benzer şekilde bahçeli ev kullanımlarını tercih eden kullanıcıların bahçelerinde sarmaşık türü bitkilere yer vermediği ($r = .217^{**}$), genellikle yaprak güzelliği olan bitkileri kullandıkları ($r = .273^{**}$), kullandıkları bitkileri de faydalanmaya yönelik tercih ettikleri ($r = .342^{**}$) görülmüştür. Diğer yandan süs bahçesi kullanımlarında sarmaşık türlerin fazla tercih edilmediği ($r = .720^{**}$), bitki tercihlerinde insanların yararlanabilecekleri bitki türlerini tercih ettikleri ($r = .612^{**}$) hatta bahçelerinde sarmaşık türlerini tercih etmemelerine rağmen *Vitis vinifera* ($r = .850^{**}$) türünü sıkça kullanmak istedikleri görülmüştür. Kullanıcıların bahçelerinde *Vitis vinifera* türünü faydalanma amaçlı olarak kullanmak istedikleri ($r = .355^{**}$) hatta sarmaşık kullanımlarında yaprak güzelliğine de ($r = .647^{**}$) önem verdikleri tespit edilmiştir (Tablo 2).

Tablo 2.Kullanıcıların sosyo-demografik özellikleri ile konut bahçelerindeki bitkilendirme tasarım yaklaşımları arasındaki ilişkiler.

	1b	1c	1d	1e	2a	2b	2c	2d	2e	2f	2g
1.Kullanıcıların sosyo-demografik durumları											
1a. Cinsiyet (1:kadın, 2:erkek)	,267**	,083 -,235**	,043 ,632**	,381** ,593*	,185* ,516**	-,159 -,409**	,122 ,112	,135 ,228**	-,008 ,145	,033 ,246**	,109 ,055
1b. Yaş (1:18-22,2:23-29, 3:30-35, 4:36-40, 5:40+)			-,467**	,118	-,018	-,025	,109	-,008	,035	-,058	,076
1c. Eğitim durumu (1:okur-yazar olmayan, 2:ortaöğrenim, 3:lise, d:üniversite)				,326**	,315**	-,158	,037	,124	,056	,183*	,040
1d. Gelir düzeyi (1:500TL az, 2:500-750 TL, 3:750-1000TL 4:1000-1500TL, 5:1500-2500TL, 6: 2500'dan fazla)					,420**	-,233**	,178*	,158	,060	,212**	,130
1e. Meslek (1:İşsiz, öğrenci, ev hanımı, 2:emekli, 3:işçi, memur, 4: serbest meslek sahibi)						-,558**	,105	,217**	,273**	,342**	-,023
2.Bitkilendirme tasarımına yönelik sorular											
2a. Oturduğunuz konut tipi (1:Site/Lojman, 2:Müstakil Apartman, 3:Bahçeli ev)						-,396**	-,443**	-,512*	-,335*	-,252*	
2b. Bahçeli konutunuzu kullanıyor musunuz? (1: Evet, 2: Kısmen, 3: Hayır)							,720**	-,617*	,612**	,850**	
2c. "Evet" ise bahçenizi ne amaçla kullanmak istersiniz? (1:Fayda bahçesi, 2:Süs bahçesi)										,647**	,290**
2d.Bahçenizde sarmaşık türü bitkilere yer veriyor musunuz? (1:Evet; 2:Hayır)											,355**
2e.Bahçenizde ne tür sarmaşık kullanırsınız? (1:Çiçek güzelliği olan;2:Meyva veren;3:Yaprak güzelliği)											
2f.Tercih ettiğiniz sarmaşıkları bahçenizde ne amaçla kullanırsınız? (1:Yüzey kaplaması;2:Vurgu elemanı;3:Sınır elemanı;4:Gölgeleme amaçlı; 5:Fonksiyonel eleman; 6:Perdeleme elemanı; 7:Faydalanma amaçlı)											
2g.Bahçenizde hangi bitkileri kullanmak istersiniz? (Resimli soru) (1: <i>Vitis vinifera</i> ;2: <i>Hedera helix</i> ;3: <i>Parthenocissus quinquefolia</i> ;4: <i>Lonicera nitida</i>)											

* : Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

** : Correlation is significant at the 0.05 level (2-tailed).

4. SONUÇ VE ÖNERİLER

Bartın kent sınırları içerisindeki farklı alanlardan seçilen *Vitis vinifera* kullanımları mekânlara farklı kimlikler kazandırmakta, bu nedenle de *Vitis vinifera* bitkisi peyzaj mimarlığında farklı fonksiyonel kullanımları (yüzey kaplaması, gölgeleme elemanı, vurgu elemanı, fonksiyonel eleman, sınır elemanı, perdeleme elemanı, faydalanma amaçlı) bakımından sıkça tercih edilmektedir. Fonksiyonel kullanımlarının yanı sıra yaprak ve meyvelerinin faydalanma özelliğinin olması kullanıcılar tarafından öncelikli olarak tercih edilmesine olanak sağlamaktadır. Sarmaşık türlerinin süs bahçesi kullanımlarında tercih edilmediği ($r=.720^{**}$) halde *Vitis vinifera*'nın sıkça kullanılması ($r=.850^{**}$) bunun en iyi göstergesidir. Konut bahçelerinin kent ekosistemi içerisinde önemli bir yere sahip olduğu düşünüldüğünde, öncelikli olarak aşağıda sıralanan maddeler dikkate alınmalıdır;

- Kentsel dış mekânların biçimlenmesinde mekânı oluşturan ve belirleyen öğeler olarak bitkisel materyalin kullanımı büyük önem taşımakta, bu nedenle bitkilerin estetik ve ekolojik özelliklerinin yanı sıra fonksiyonel özellikleri de dikkate

alınmalıdır,

- Peyzaj projelerinde yapılan bitkilendirme tasarımları insan ile doğa arasındaki ilişkiyi dengelemekle birlikte kentin fiziki yaşam koşullarının iyileştirilmesi ve geliştirilmesinde de önemli bir rol oynayarak, kentin doluluk-boşluk dengesini sağlayarak (Bekçi vd., 2012) kentteki farklı kullanım alanları için tampon bölge oluşturabilmekte,
- Bölgelerin ekolojik koşullarına uygun hızlı gelişebilen doğal kaynak tüketimini azaltan bitki tür seçimine dikkat edilmelidir. Bitki türlerinin seçiminde tarihi çevreyi ön plana çıkarabilen mekânlara fonksiyon yükleyen bitki türleri seçilmeli,
- Bartın'ın, coğrafi konumu, tarımsal ve turistik potansiyeli, özgün mimarisi ve kentsel dokusu gibi sahip olduğu pek çok doğal ve kültürel değer son yıllarda tehdit altındadır. Bu süreçte kentin doğal florasının gelişimi göz ardı edilmeden kentsel peyzaj içerisindeki her bitkilendirme tasarımı dikkatli bir şekilde tasarlanarak uygulanmalı,
- Kentlerde biyoklimatik konfor değerlerinin sağlanabilmesi açısından kültürel kimlikle örtüşen yapısal ve bitkisel çözümler korunarak geliştirilmelidir.

KAYNAKLAR

1. Anonim, 1998. Cumhuriyetimizin 75. Yılında Bartın, İl Özel İdare Müdürlüğü, Bartın.
2. Anşin, R., Terzioğlu, S., 2000. Trabzon, Rize, Artvin Yörelerinde Bulunan Doğal ve Egzotik Tırmanıcı Bitkiler, Artvin Çoruh Üniversitesi Orman Fakültesi Dergisi, Vol 1, No:1, 18-26.
3. Bekçi, B., Taşkan, G., Dinçer, D., 2012. "Analysis of *Abies* sp. Species of Urban Parks in Bartın City Center by Simulation Technique", 14th International Fir Symposium, Kastamonu, p: 53 (poster).
4. Booth, N. K., 1990. Basic Elements of Landscape Architectural Design. Waveland Press Inc., USA.
5. Cengiz, C., Bekçi, B., Cengiz, B., 2014. "A Comparative Study of Public Green Spaces in the Changing Urban Texture in Terms of Preferences for Ornamental Plants and Visual Quality: The Case of Bartın (Turkey)", Fresenius Environmental Bulletin, Vol:23, No: 9a, 2326-2341.
6. Çelikyay, S., 2005. Arazi Kullanımlarının Ekolojik Eşik Analizi İle Belirlenmesi Bartın Örneğinde Bir Deneme, (Doktora Tezi). YTÜ Fen Bilimleri Enstitüsü Şehir Ve Bölge Planlama A.B.D. Şehir Planlama Programı, İstanbul.
7. Özdemir, A., Yılmaz, O., 2001. Yapı yüzeylerinin bitkilendirilmesi üzerine bir araştırma, Tarım Bilimleri Dergisi, 7(2), 1-18.
8. Robinson, N., 1992. The Planting Design Handbook. Gower Publishing Company, Aldershot, Hampshire, England, 271 p.

9. Cox, F., 2005. Designing and Creating a Mediterranean Garden, The Crowood Press, ISBN-1-86126-782-7, 240 p.
10. Gildemeister, H., 2002. Mediterranean Gardening, A Water wise Approach. University of California Press, Berkeley and Los Angeles, California, ISBN-0-520-23603-3, 208 p. Atala, Ç., 2002. Bursa Beşevler Bölgesi'ndeki Konut Yerleşimlerinin Performans Analizi,
11. Gildemeister, H., 2006. Gardening the Mediterranean Way, Practical Solutions for Summer-dry Climates, Thames&Hudson, Spain. ISBN-0-500-51183-7, 222 p.
12. Dirik H., (2008) İstanbul Üniversitesi Plantasyon Teknikleri İstanbul.
13. Eroğlu E, Akıncı Kesim G, Müderrisoğlu H., 2005. Düzce kenti açık ve yeşil alanlarındaki bitkilerin tespiti ve bazı bitkisel tasarım ilkeleri yönünden değerlendirilmesi. Tarım Bilimleri Dergisi 11, 270-277.
14. Güçlü K., 1994. Erzurum'da kültürel çevrenin güzelleştirilmesinde kullanılabilecek süs ağaç ve ağaçcıklarının yetiştirilmesi. Atatürk Üniversitesi Ziraat Fakültesi Dergisi 25, 461-468.
15. Kelkit A., 2002. Çanakkale Kenti Açık-Yeşil Alanlarda Kullanılan Bitki Materyali Üzerinde Bir Araştırma, Ekoloji Çevre Dergisi Çev-kor cilt:10 Sayı: 43, 17-21
16. Kuchelmeister, G., Braatz, S. 1993. Urban forestry revisited. Unasylva, 173: 3-12.
17. Yıldızcı AC., 1982. Kentsel Yeşil Alan Planlaması ve İstanbul Örneği. Doçentlik Tezi, İstanbul Teknik Üniversitesi Mimarlık Fakültesi, İstanbul.
18. Yılmaz, H., Irmak, M., 2004. Erzurum Kenti Açık-Yeşil Alanlarında Kullanılan Bitki Materyalinin Değerlendirilmesi, Ekoloji 13, 52, 9-16.